

> Retouradres Postbus 88 5000 AB Tilburg

Stichting Invitare
Postbus 174
5430 AD CUIJK

Locatie Tilburg
Spoorlaan 420
Postbus 88
5000 AB Tilburg
www.onderwijsinspectie.nl

Contact
T (088) 669 63 26
F (088) 669 60 50
tilburg@owinsp.nl

Onze referentie
4359932/08GY/41443/IdO

Bijlage(n)
Definitief rapport van
bevindingen

Datum 3 juli 2014
Betreft definitief rapport kwaliteitsonderzoek

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het definitieve rapport met de bevindingen van het onderzoek naar mogelijke tekortkomingen op Openbare Jenaplanschool Elckerlyc op 3 april 2014. De inspectie gaat ervan uit dat u de betreffende school en de medezeggenschapsraad direct na ontvangst op de hoogte stelt van dit rapport.

Op de inhoud van het conceptrapport is geen reactie binnengekomen.

Vier werkweken na de dagtekening van deze brief wordt het rapport van bevindingen openbaar gemaakt in de Toezichtkaart op de website van de inspectie, www.onderwijsinspectie.nl. Mocht u het niet eens zijn met het definitieve rapport, dan kunt u binnen drie werkweken uw zienswijze schriftelijk aan de inspectie kenbaar maken. Uw zienswijze wordt dan als bijlage aan het rapport toegevoegd.

Met vriendelijke groet,

drs. J.F.A. Rohde
Inspecteur van het onderwijs

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Openbare Jenaplanschool Elckerlyc

Plaats : Gennep
BRIN nummer : 08GY|C1
Onderzoeksnummer : 274812
Datum onderzoek : 3 april 2014
Datum vaststelling : 3 juli 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	15

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 3 april 2014 een onderzoek uitgevoerd op Openbare Jenaplanschool Elckerlyc naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor Jenaplanschool Elckerlyc, zoals vastgelegd in het verslag van het bestuursgesprek in september 2013 de gegevens opgevraagd van de eindopbrengsten van de huidige groep 8. Uit de analyse daarvan kwam naar voren dat de opbrengsten mogelijk onvoldoende zijn. De inspectie heeft de uitkomsten van deze aanvullende risicoanalyse telefonisch met het bestuur besproken. Naar aanleiding van dit gesprek is besloten een eerder aangekondigd vierjaaronderzoek om te zetten naar een kwaliteitsonderzoek om eventuele tekortkomingen vast te stellen.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, dan wel ter plaatse konden worden ingezien.
- Schoolbezoek, waarbij in alle tien niveau-/stamgroepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.
- Een gesprek met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.

- Een eindgesprek met de scholleiding en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.1.1	De taalresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.1.2	De rekenresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					•
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.		•		
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.5	De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.				•
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.				•

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.		•		
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Voorwaarden voor kwaliteitszorg		1	2	3	4
10.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
10.2	De schoolontwikkeling is verbonden met de visie op onderwijs, zoals geformuleerd in het schoolplan.			•	
10.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.			•	
10.4	Bij de zorg voor kwaliteit zijn bestuur, directie, team en andere belanghebbenden betrokken.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2

Beschouwing

Algemeen beeld

Op grond van het uitgevoerde onderzoek is de conclusie gerechtvaardigd dat Jenaplanschool Elckerlyc in aanmerking komt voor een basisarrangement. De eindresultaten blijken alsnog van een voldoende niveau te zijn en ook op de meeste andere normindicatoren voldoet de school aan de gestelde criteria. Vooral op die momenten dat de leerlingen met hun eigen werk bezig zijn, zijn zij meer dan behoorlijk actief en taakbetrokken. Bovendien is de school sterk als het gaat om het bevorderen van de sociale competenties van de leerlingen. Het team is dan ook trots op deze positieve kenmerken van de school.

Hier staat tegenover dat de school zich nog verder kan doorontwikkelen als het gaat om de afstemming tussen de (instructie-)activiteiten in de niveau- en de stamgroepen. Het geïntroduceerde IGDI-model kan daar een nog grotere rol in spelen dan tot nu toe al in praktijk is gebracht.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

De met het onderwijs gerealiseerde opbrengsten

Omdat de school in de twee voorgaande schooljaren onvoldoende eindresultaten heeft gerealiseerd voor de leerlingen uit groep 8, was het nodig extra zorgvuldig te kijken naar de resultaten van de huidige groep 8. Bij een eerste (electronische) afname van de daarvoor gebruikte toets voor rekenen-wiskunde bleek deze groep niet te voldoen aan de geldende ondergrens. Uit gesprekken met de leerlingen bleek al snel dat de afnamecondities hierin een belangrijke rol hebben gespeeld. Uit een herhalingstoets kwam dan ook naar voren dat de resultaten gemiddeld wel degelijk voldoen aan de norm die geldt voor rekenen-wiskunde. Voor begrijpend lezen lag de score al wel binnen de bandbreedte. De conclusie is dan ook dat de school beschikt over voldoende eindresultaten. Wel blijft er enige waakzaamheid nodig, omdat de leerlingen uit de groepen 6 en 7 niet zonder meer zullen uitkomen op de gewenste eindresultaten. Een extra investering op het gebied van rekenen-wiskunde voor de school als geheel is mede op zijn plaats, omdat ook in lagere groepen de gemiddelde score niet in alle gevallen voldoet aan de gestelde norm.

Uit de beschikbare gegevens over de laatst afgenomen (midden-)toetsen blijkt groep 6 op het gebied van begrijpend lezen niet te voldoen aan de norm. Voor de in het oordeel meegenomen toetsen voor groep 3 en 4 blijkt dat die wel voldoen, waardoor het oordeel over de tussenresultaten uitkomt op 'voldoende'.

Omdat er in de school als geheel geen leerlingen zitten (dus ook niet in groep 8) met een zodanig aangepaste leerweg, dat voor hen een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld zou moeten worden, waardeert de inspectie deze indicator nu niet. Wel heeft de school een dergelijke procedure in gedachten voor één van de leerlingen in een lagere groep.

Pas vanaf volgend schooljaar beschikt de school over een procedure om de ontwikkeling van de sociale competenties van de leerlingen te kunnen volgen. Vandaar dat ook deze indicator nu niet is beoordeeld.

De kwaliteit van het onderwijsleerproces

Basisschool Elckerlyc heeft een aantal trajecten uitgezet die er op zijn gericht het leerstofaanbod aan te passen aan nu geldende didactische principes. Ook op

dit moment voldoet het aanbod in vrijwel alle groepen aan de normen voor taal en rekenen. De doorgaande leerlijnen komen zo steeds beter tot hun recht. Ook voor de onderbouwgroepen heeft de school een dergelijk proces doorlopen, wat resulteert in het werken met uitgewerkte thema's en leerlijnen voor de leerlingen die in het tweede leerjaar zitten. Tot nu toe heeft de school echter geen sluitende afspraken vastgelegd over het beredeneerde aanbod voor de jongste leerlingen in het eerste leerjaar. In de groepen 1 en 2 is de omslag van een 'volgend' naar een 'plannend' aanbod nog niet afgerond. Vandaar dat de inspectie de indicator over de doorgaande leerlijnen als 'onvoldoende' kwalificeert.

Op het gebied van het pedagogisch didactische handelen is het team volop bezig zich te oriënteren op het werken vanuit het IGDI-model en het hanteren van streefdoelen om de opbrengsten op een breed vlak te kunnen waarborgen. Uit de uitgevoerde observaties komt naar voren dat nog niet alle leraren even ver zijn bij het doorvoeren van die principes in de dagelijkse praktijk. Ze hanteren in de meeste gevallen al wel structuurkenmerken die passen bij een goede uitleg, zoals het benoemen van het doel van de les.

Het belangrijkste aandachtspunt voor de school is het vraagstuk rond de samenhang tussen het werken in de stam- en de niveaugroepen. Uitgedrukt in waarderingen op de in dit onderzoek meegenomen indicatoren gaat het dan vooral om de problematiek van het differentiëren in verschillende vormen van instructie. In de niveaugroepen maakten de leraren namelijk lang niet in alle situaties, die zich daar voor leenden, gebruik van afstemming in de instructiefase. Hier komt bij dat de leraren tijdens de verwerking van de stof in de stamgroepen feitelijk vooral bezig waren met het op weg helpen van de leerlingen en géén of nauwelijks tijd inruimden voor het verzorgen van nadere instructies of het doelgericht en planmatig aandacht gaven aan leerlingen die in ieder geval extra aandacht nodig hebben. In de groepsadministraties van de meeste leraren is hierover ook géén of nauwelijks iets vastgelegd.

Kenmerkend voor basisschool Elckerlyc is ook dat de leerlingen tijdens het zelfstandig werken meer dan voldoende taakbetrokken en actief met hun werk bezig zijn. Tijdens de gezamenlijke instructies lag dat aandachtsniveau in de meeste gevallen een stuk lager, waardoor de waardering voor die twee normindicatoren gemiddeld op 'voldoende' uitkomt.

Voor het afstemmen van de verwerking en het hanteren van het element tijd als mogelijkheid om het onderwijs af te stemmen op verschillen tussen leerlingen geldt dat de school dat in voldoende mate doet. Een volgende stap zou nog wel kunnen zijn dat er in alle groepen nadrukkelijker wordt gewerkt met dag- of weektaken. Zeker vanuit het uitgangspunt dat de leerlingen een grotere mate

van 'eigenaar' van hun leerproces zijn dan nu het geval is. Op die manier kan tevens de relatie tussen de niveau - en stamgroep beter tot zijn recht komen. Op het punt van de afstemming geldt tenslotte, dat een deel van de leerlingen deelneemt aan de plusklas op een school voor voortgezet onderwijs. Een sterk punt in de binnen Elckerlyc gerealiseerde onderwijspraktijk is dat de leerlingen in nogal wat situaties een eigen, meetellende stem kunnen laten horen. Zo beschikt de school over een grotendeels zelfgekozen leerlingenraad. Verder nemen de leerlingen een belangrijk deel van de organisatie en leiding over en nemen verspreid over de week de geplande kringen zelf voor hun rekening. Praktijken die horen bij het actief bevorderen van sociale competenties en burgerschap.

De opzet en inrichting van de zorg en begeleiding

Op het gebied van de zorg en begeleiding is de school volop bezig met het doorvoeren van vormen van handelingsgericht werken en het ontwikkelen van groepsplannen ter vervanging van het grote aantal individuele plannen. Dat proces is echter nog niet volledig doorlopen, wat consequenties heeft voor de waardering van een aantal indicatoren.

Een eerste verbeterpunt betreft het gegeven dat de school voor het volgen van de ontwikkelingen van de leerlingen in de groepen 1 en 2 niet beschikt over een genormeerd observatie instrument. Hiervoor hanteert de school weliswaar een tamelijk uitgebreide systematiek. Maar daarin is geen onderscheid gemaakt tussen tussendoelen voor leerlingen op verschillende leeftijden, waardoor het lastig is de ontwikkeling per leerling te kunnen volgen.

Als tweede verbeterpunt komt naar voren dat de school weliswaar werkt met groepsplannen en dat die zeker van een behoorlijk niveau zijn. Echter, die systematiek geldt nog niet voor alle daarvoor in aanmerking komende leergebieden. Belangrijker is nog dat voor leerlingen die structureel uitvallen dan niet altijd afspraken zijn vastgelegd voor die individuele leerling of voor een klein groepje met vergelijkbare problematiek. Daarom komt de waardering van de indicator die gaat over het bepalen van de aard van de zorg en het vastleggen van een daarbij passende aanpak uit op de score 'onvoldoende'. Voor leerlingen in de hoogste zorgniveaus hanteert de school overigens wel een uitstekende systematiek, met heldere individuele plannen en een zorgvuldige opbouw van logboeken over de uitvoering van de geplande zorg.

De kwaliteit van de kwaliteitszorg

Binnen jenaplanschool Elckerlyc zijn zowel de schoolleiding, als het team zich voldoende bewust van de onderwijsbehoeften van hun leerlingenpopulatie. Zij laten in hun schoolplan en schoolgids voldoende doorklinken welke maatregelen zij inmiddels hebben getroffen om hun positie binnen de gemeente

Gennep te bestendigen. Niet voor niets groeit de school in een gebied met krimp.

Een basis voor de geplande actiepunten ligt zeker ook in een inmiddels opgebouwde systematiek om de resultaten van de school als geheel en van de afzonderlijke groepen en leerlingen te analyseren. Gebeurde dat voorheen vooral door de directeur en de intern begeleider, langzamerhand krijgen in dit proces de groepsleraren steeds meer een eigen verantwoordelijkheid.

Als het gaat om het systematisch evalueren van het onderwijsleerproces verwijst de school vooral naar elementen die vallen onder de indicatoren 'planning' en 'borgen'. Op dat gebied komen de waarderingen dan ook uit op de socre 'voldoende'.

Bij het doorvoeren van de binnen Invitare beoogde werkwijze met een centraal vastgesteld instrument komt ook de indicator over het evalueren van het onderwijsleerproces in een ander perspectief te staan.

De manier waarop de school zich verantwoordt aan ouders en andere betrokkenen over de gerealiseerde kwaliteit, kent enkele positief te duiden elementen. Zo geeft de school niet alleen inzicht in enkele meer 'harde' gegevens over de resultaten. Ook laat de school zien hoe de leerlingen het doen op enkele andere kenmerken van een jenaplanschool.

Ook de jaarlijkse terugblik op de uitgevoerde activiteiten bevat voor ouders relevante informatie om zich een beeld te vormen over de kwaliteit van de school.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

De Inspectie van het Onderwijs kent aan Jenaplanschool Elckerlyc het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

